

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 752/2542

บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์อินเตอร์เครดิตจอกท์ แอนด์ พรินซ์จำกัดสวากำไลทิพย์ ชัยวงศ์ กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 198, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 179

ย่อ / หลักกฎหมาย

จำเลยเป็นหนี้จอกท์ตามคำพิพากษาถึงที่สุดซึ่งพิพากษาให้จำเลยชำระเงิน 40,500 บาท และร่วมกันค้ำประกันรถยนต์ที่เช่าซื้อในสภาพเรียบร้อยใช้การได้ดีแก่จอกท์ หากคืนไม่ได้ให้ใช้ราคาแทน 145,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันฟ้องจนกว่าจะส่งมอบรถยนต์คืนหรือใช้ราคาแทน กับให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความแทนจอกท์ แม้หนี้ตามคำพิพากษาส่วนที่ให้จำเลยชำระเงินแก่จอกท์ ถือได้ว่าเป็นหนี้ที่กำหนดจำนวนได้โดยแน่นอน แต่เมื่อรวมกับค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความที่ศาลชั้นต้นกำหนดให้จำเลยชดใช้แก่จอกท์แล้วก็ยังมีจำนวนน้อยกว่า 50,000 บาท ส่วนหนี้ตามคำพิพากษาส่วนที่ให้จำเลยร่วมกันค้ำประกันรถยนต์ที่เช่าซื้อในสภาพใช้การได้ดีแก่จอกท์ หากคืนไม่ได้ให้ใช้ราคาแทน 145,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยเป็นการกำหนดให้จำเลยกระทำการชำระหนี้ที่ละอย่างก่อนหลังตามลำดับ ไม่ใช่การอันมีกำหนดพึงกระทำเพื่อชำระหนี้มีหลายอย่างอันจำเลยจะพึงเลือกได้ตาม ป.พ.พ.มาตรา 198 หนี้ตามคำพิพากษาที่จำเลยจะต้องกระทำก่อนจึงเป็นหนี้ส่งมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อคืน เมื่อจอกท์ยังคงมีกรรมสิทธิ์ในรถยนต์ที่เช่าซื้อและมีสิทธิติดตามเอาคืนจากจำเลย และจำเลยมีหน้าที่ต้องส่งคืนรถยนต์ที่เช่าซื้อในสภาพใช้การได้ดี หากคืนไม่ได้จึงจะใช้ราคาแทน และปรากฏว่ารถยนต์ที่เช่าซื้อยังมีอยู่ และจอกท์สามารถบังคับให้จำเลยคืนรถยนต์ที่เช่าซื้อได้ กรณีจึงไม่แน่นอนว่าหนี้ที่จะบังคับให้ใช้ราคาแทนการส่งมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อจะมีหรือไม่ หนี้ตามคำพิพากษานี้จึงเป็นหนี้ที่ไม่อาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอน ดังนี้จอกท์จึงฟ้องขอให้จำเลยล้มละลายในหนี้ตามคำพิพากษาดังกล่าวไม่ได้ คดีล้มละลาย จอกท์อุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นที่พิพากษายกฟ้องจอกท์ เป็นการอุทธรณ์คำพิพากษตามคำฟ้องขอให้ล้มละลาย ต้องเสียค่าขึ้นศาลสำหรับคำฟ้องอุทธรณ์ 50 บาท ตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 179 (1)

คำพิพากษา

จอกท์ฟ้องว่า จำเลยทั้งสองมีหนี้สินล้นพ้นตัว ขอให้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยทั้งสองเด็ดขาดและพิพากษาให้จำเลยทั้งสองล้มละลาย จำเลยทั้งสองไม่ยื่นคำให้การและขาดนัดพิจารณา ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง จอกท์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์แผนคดีล้มละลายพิพากษายืน จอกท์ฎีกาศาลฎีกาแผนคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงฟังได้ในเบื้องต้นว่า จำเลยทั้งสองเป็นหนี้จอกท์ตามคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลแพ่ง คดีแพ่งหมายเลขแดงที่ ๒๔๘๗๙/๒๕๓๕ ซึ่งพิพากษาให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงิน ๔๐,๕๐๐ บาท และร่วมกันค้ำประกันรถยนต์ที่เช่าซื้อในสภาพเรียบร้อยใช้การได้ดีแก่จอกท์หากคืนไม่ได้ให้ใช้ราคาแทน ๑๔๕,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปีนับแต่วันฟ้องจนกว่าจะส่งมอบรถยนต์คืนหรือใช้ราคาแทนกับให้จำเลยทั้งสองร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความแทนจอกท์ มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาจอกท์ว่า จอกท์ฟ้องขอให้จำเลยทั้งสองล้มละลายในหนี้ตามคำพิพากษาดังกล่าวได้หรือไม่ เห็นว่า หนี้ตามคำพิพากษาส่วนที่ให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงิน ๔๐,๕๐๐ บาท แก่จอกท์ ถือได้ว่าเป็นหนี้ที่กำหนดจำนวนได้

โดยแน่นอน แต่หนี้ส่วนนี้แม้จะรวมกับค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความอีก ๖,๙๖๗.๕๐ บาท ที่ศาลชั้นต้นกำหนดให้จำเลยทั้งสองชดใช้แก่โจทก์ก็ยังมีจำนวนน้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ บาท สำหรับหนี้ตามคำพิพากษา ส่วนที่ให้จำเลยทั้งสองร่วมกันค้ำประกันหนี้ที่เช่าซื้อในสภาพใช้การได้ดีแก่โจทก์ หากคืนไม่ได้ให้ใช้ราคาแทน ๑๔๕,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ย เป็นการกำหนดให้จำเลยทั้งสองกระทำการชำระหนี้ที่ละอย่างก่อนหลังตามลำดับ ไม่ใช่การอันมีกำหนดพึงกระทำเพื่อชำระหนี้มีหลายอย่างอันจำเลยทั้งสองจะพึงเลือกได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๙๘ ดังนั้น หนี้ตามคำพิพากษานี้ที่จำเลยทั้งสองจะต้องกระทำก่อนจึงเป็นหนี้ส่งมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อคืน อันแสดงว่าโจทก์ยังคงมีกรรมสิทธิ์ในรถยนต์ที่เช่าซื้อและมีสิทธิติดตามเอาคืนจากจำเลยทั้งสองและจำเลยทั้งสองมีหน้าที่ต้องส่งคืนรถยนต์ที่เช่าซื้อในสภาพใช้การได้ดี หากคืนไม่ได้จึงจะใช้ราคาแทน แต่ทางนำสืบของโจทก์โจทก์มิได้นำสืบให้เห็นว่า จำเลยทั้งสองไม่สามารถคืนรถยนต์ที่เช่าซื้อแก่โจทก์ได้กลับปรากฏตามคำร้องของจำเลยที่ ๒ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๐ ว่ารถยนต์ที่เช่าซื้อดังกล่าว จำเลยที่ ๒ กำลังให้ช่างซ่อมให้อยู่ในสภาพใช้การได้ดีและจะนำไปวาง ณ สำนักงานวางทรัพย์กลาง โจทก์ได้รับสำเนาคำร้องแล้วมิได้โต้แย้งแต่ประการใดแสดงว่ารถยนต์ที่เช่าซื้อยังมีอยู่และโจทก์สามารถบังคับให้จำเลยทั้งสองคืนรถยนต์ที่เช่าซื้อได้ ที่โจทก์ฎีกาว่า โจทก์ได้ติดตามรถยนต์ที่เช่าซื้อแล้วแต่ไม่พบและเชื่อว่าจำเลยทั้งสองได้จำหน่ายจ่ายโอนรถยนต์ที่เช่าซื้อแก่บุคคลอื่นไปแล้ว เป็นข้อเท็จจริงที่โจทก์เพียงยกขึ้นอ้างในชั้นฎีกาโดยไม่ปรากฏในชั้นพิจารณา จึงมิใช่เป็นข้อที่โต้แย้งขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัย เมื่อหนี้ส่งมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อคืนยังอยู่ในสภาพที่อาจบังคับชำระหนี้กันได้ จึงไม่แน่นอนว่าหนี้ที่จะบังคับให้ใช้ราคาแทนการส่งมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อจะมีหรือไม่ หนี้ตามคำพิพากษานี้จึงเป็นหนี้ที่ไม่อาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอน แม้ข้อนำสืบของโจทก์จะมีเหตุให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าจำเลยทั้งสองมีหนี้สินล้นพ้นตัวก็ตาม แต่การที่ศาลจะพิพากษาให้จำเลยทั้งสองล้มละลาย จะต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ทั้งสามข้อตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๙ มิใช่ข้อใดข้อหนึ่งเพียงข้อเดียวเท่านั้น เมื่อหนี้ตามคำพิพากษาส่วนที่กำหนดจำนวนได้โดยแน่นอนมีจำนวนน้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ บาท และหนี้ตามคำพิพากษาส่วนอื่นไม่อาจกำหนดจำนวนได้โดยแน่นอนโจทก์จึงฟ้องขอให้จำเลยทั้งสองล้มละลายในหนี้ตามคำพิพากษาดังกล่าวไม่ได้ ส่วนที่โจทก์ฎีกาว่า ศาลชั้นต้นเรียกเก็บค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ ๒๐๐ บาท ไม่ถูกต้อง โจทก์ควรเสียค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ ๕๐ บาทนั้น เห็นว่าโจทก์อุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นที่พิพากษายกฟ้องโจทก์ เป็นการอุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นตามคำฟ้องขอให้ล้มละลายต้องเสียค่าขึ้นศาลสำหรับคำฟ้องอุทธรณ์ ๕๐ บาท ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๑๗๙ (๑) ที่ศาลชั้นต้นเรียกเก็บค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ ๒๐๐ บาท ไม่ถูกต้อง ต้องคืนค่าขึ้นศาลส่วนที่เรียกเก็บเกินมาให้แก่โจทก์ พิพากษายืน คืนค่าขึ้นศาลชั้นอุทธรณ์ที่เรียกเก็บเกินมา ๑๕๐ บาทให้แก่จำเลยทั้งสอง.

องค์คณะ

พิชัย เตโชพิทยาอุล · สมปอง เสนเนียม · อภิศักดิ์ พรวชิราภา

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/752/2542>